

*

Số 01-HD/BCĐ

HƯỚNG DẪN

một số nội dung trong thực hiện dân chủ ở cơ sở trên địa bàn xã

Căn cứ Kết luận số 120-KL/TW, ngày 07/01/2016 của Bộ Chính trị về tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao chất lượng, hiệu quả việc xây dựng và thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở, Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở, Chương trình công tác số 01-CTr/BCĐ, ngày 20/8/2025 của Ban Chỉ đạo xã về thực hiện dân chủ ở cơ sở; Hướng dẫn số 01-HD/BCĐ, ngày 02/12/2025 của Ban Chỉ đạo tỉnh về hướng dẫn một số nội dung trong thực hiện dân chủ ở cơ sở trên địa bàn tỉnh; để tiếp tục triển khai thực hiện hiệu quả dân chủ ở cơ sở, phát huy quyền làm chủ của Nhân dân trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, góp phần ổn định chính trị, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của xã trong tình hình mới, Ban Chỉ đạo xã hướng dẫn một số nội dung trong thực hiện dân chủ ở cơ sở trên địa bàn xã, cụ thể như sau:

I. MỤC ĐÍCH

1. Tiếp tục quán triệt sâu sắc, toàn diện phương châm “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng” của Đảng; các quy định của pháp luật về việc thực hiện dân chủ ở cơ sở theo tinh thần Nghị quyết số 27-NQ/TW, ngày 09/11/2022 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XIII) về “Tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới”.

2. Từng bước nâng cao vai trò, trách nhiệm của các cấp ủy, chi bộ; cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và các tầng lớp Nhân dân trong xã, nhất là người đứng đầu cấp ủy, chính quyền về thực hiện dân chủ và phát huy quyền làm chủ của Nhân dân tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền trong sạch, vững mạnh; thực hiện hiệu quả các nhiệm vụ chính trị, phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, cơ quan, đơn vị.

3. Các cơ quan, đơn vị triển khai các quy định về xây dựng và thực hiện dân chủ ở cơ sở đảm bảo tính thống nhất, đầy đủ các nội dung để công dân, cán bộ, công chức, viên chức, người lao động được thông tin, thể hiện ý chí, nguyện vọng, chính kiến của mình thông qua việc thảo luận, tham gia ý kiến, quyết định và kiểm tra, giám sát các vấn đề ở cơ sở theo quy định của Hiến pháp và pháp luật.

II. NỘI DUNG

1. Đối với các cấp ủy, tổ chức Đảng

- Các cấp ủy, chi bộ và người đứng đầu có trách nhiệm xây dựng và thực hiện dân chủ trong phạm vi được phân công phụ trách, xác định đây là một trong những nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên. Ban hành văn bản lãnh đạo, chỉ đạo việc thực hiện dân chủ ở cơ sở¹. Lãnh đạo, chỉ đạo tăng cường công tác quán triệt, tuyên truyền, phổ biến, triển khai thực hiện nghiêm túc các văn bản của Trung ương, của tỉnh, của xã về thực hiện dân chủ ở cơ sở, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức, hành động của cấp ủy, chính quyền, cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, chiến sĩ lực lượng vũ trang và các tầng lớp Nhân dân về ý nghĩa, vai trò, tầm quan trọng của việc thực hiện dân chủ ở cơ sở. Thực hiện nghiêm túc quy chế làm việc, các nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Đảng, nhất là nguyên tắc tập trung dân chủ.

- Mặt trận Tổ quốc (MTTQ) Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân tham gia giám sát, phản biện xã hội, nhất là các vấn đề có liên quan trực tiếp đến quyền, lợi ích của Nhân dân. Hằng năm, Ban Thường vụ đảng ủy cho ý kiến về chương trình, kế hoạch giám sát, phản biện xã hội của MTTQ Việt Nam xã.

2. Đối với Ủy ban nhân dân, Hội đồng nhân dân xã và các cơ quan, đơn vị

2.1. Đối với HĐND, UBND xã

- Hội đồng nhân dân (HĐND) xã tiếp tục cụ thể hóa cơ chế “Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ”, đảm bảo nguyên tắc mọi chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước phải xuất phát từ lợi ích và nguyện vọng chính đáng của Nhân dân. Ban hành nghị quyết, quyết định các biện pháp bảo đảm thực hiện dân chủ ở cơ sở trên địa bàn. Đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động; chất lượng dân chủ đại diện của HĐND; phát huy vai trò của cơ quan quyền lực nhà nước ở địa phương trong thực hiện dân chủ ở cơ sở.

- Các Ban, đại biểu HĐND tăng cường giám sát việc tuân thủ theo Hiến pháp,

¹ Chỉ thị số 30-CT/TW, ngày 18/02/1998 của Bộ Chính trị (khoá VIII) về “Xây dựng và thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở”; Kết luận số 120-KL/TW, ngày 07/01/2016 của Bộ Chính trị (khóa XI) về “Tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao chất lượng, hiệu quả việc xây dựng và thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở”; Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở; Nghị định 145/2020/NĐ-CP, ngày 14/12/2020 về “Quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Bộ luật Lao động về điều kiện lao động và quan hệ lao động”; Nghị định số 59/2023/NĐ-CP, ngày 14/8/2023 về “Quy định chi tiết một số điều của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở”; Nghị định số 61/2023/NĐ-CP, ngày 16/8/2023 về “Xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư”; Công văn số 717/MTTW-BTT, ngày 03/10/2025 của Ban Thường trực Trung ương MTTQ Việt Nam về việc hướng dẫn tổ chức, hoạt động của Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư cộng đồng..., gắn với việc thực hiện Kết luận số 54-KL/TW, ngày 09/5/2023 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tiếp tục thực hiện Quyết định số 99-QĐ/TW, ngày 03/10/2017 của Ban Bí thư Trung ương Đảng, (khoá XII) về “Tiếp tục phát huy vai trò của Nhân dân trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ”...

pháp luật ở địa phương và thực hiện tốt các nghị quyết của HĐND, các quy định của cấp trên về xây dựng và thực hiện dân chủ ở cơ sở. Tăng cường công tác giám sát, nhất là những nội dung có liên quan trực tiếp đến Nhân dân; giám sát việc thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội gắn với việc thực hiện dân chủ ở cơ sở và giải quyết những bức xúc, nguyện vọng chính đáng của Nhân dân; giám sát các cơ quan chức năng, cấp có thẩm quyền để nâng cao hiệu lực, hiệu quả trong việc giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo của Nhân dân...

- Ủy ban nhân dân xã (UBND) triển khai thực hiện hiệu quả Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở và các nghị định của Chính phủ có liên quan; tiếp tục thực hiện tốt phương châm “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”; xây dựng kế hoạch, ban hành văn bản để thực hiện dân chủ ở cơ sở trên địa bàn *(theo mẫu gửi kèm)*. Xây dựng, trình HĐND ban hành Nghị quyết quyết định các biện pháp bảo đảm thực hiện dân chủ ở cơ sở trên địa bàn, nhằm phát huy thực chất, hiệu quả quyền làm chủ của Nhân dân.

- Chỉ đạo, hướng dẫn các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp xây dựng quy chế thực hiện dân chủ của cơ quan, đơn vị đảm bảo đầy đủ các nội dung theo quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở và các văn bản có liên quan; công khai, minh bạch trong mọi hoạt động quản lý, điều hành, bảo đảm mọi điều kiện để Nhân dân phát huy quyền làm chủ, tham gia quản lý xã hội và giám sát hoạt động của cơ quan nhà nước, cán bộ, công chức, viên chức; hằng năm, xây dựng kế hoạch thực hiện dân chủ ở địa phương, cơ quan, đơn vị. Thường xuyên kiểm tra, giám sát, đánh giá kết quả triển khai thực hiện dân chủ tại các cơ quan, đơn vị, các doanh nghiệp, tổ chức khác có thuê mướn, sử dụng lao động theo hợp đồng lao động thuộc khu vực ngoài Nhà nước.

2.2. Đối với các cơ quan, đơn vị

Các cơ quan, đơn vị căn cứ vào các văn bản pháp luật về thực hiện dân chủ ở cơ sở; chức năng, nhiệm vụ được giao và Quy chế mẫu *(kèm theo Hướng dẫn này)*, rà soát, sửa đổi, ban hành Quy chế thực hiện dân chủ trong cơ quan, đơn vị.

Người đứng đầu cơ quan, đơn vị có trách nhiệm chủ trì, tổ chức hội nghị cán bộ, công chức, viên chức, người lao động định kỳ mỗi năm một lần sau khi kết thúc năm công tác của cơ quan, đơn vị để cán bộ, công chức, viên chức, người lao động được bàn và quyết định những nội dung theo quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở và các văn bản về thực hiện dân chủ ở cơ sở, cụ thể:

- + Chủ trì Hội nghị: Người đứng đầu cơ quan, đơn vị.
- + Thành phần Hội nghị: (a) Đối với cơ quan, đơn vị có tổng số cán bộ, công

chức, viên chức, người lao động ít hơn 100 người, thì tổ chức hội nghị toàn thể cán bộ, công chức, viên chức, người lao động của cơ quan, đơn vị. (b) Đối với cơ quan, đơn vị có tổng số cán bộ, công chức, viên chức, người lao động từ 100 người trở lên hoặc có ít hơn 100 người nhưng làm việc phân tán trên địa bàn rộng hoặc vì lý do nghiệp vụ không thể bỏ vị trí làm việc, thì người đứng đầu cơ quan, đơn vị quyết định thành phần tham dự hội nghị là toàn thể cán bộ, công chức, viên chức, người lao động hoặc đại biểu cán bộ, công chức, viên chức, người lao động phù hợp với đặc điểm tình hình của cơ quan, đơn vị. (c) Cơ quan, đơn vị có từ 07 cán bộ, công chức, viên chức, người lao động trở xuống có thể tổ chức hội nghị cán bộ, công chức, viên chức, người lao động nếu thấy cần thiết.

Hội nghị được tổ chức hợp lệ khi có ít nhất là hai phần ba tổng số cán bộ, công chức, viên chức, người lao động của cơ quan, đơn vị hoặc ít nhất là hai phần ba tổng số đại biểu được triệu tập có mặt. Nghị quyết, quyết định của hội nghị được thông qua khi có trên 50% tổng số người dự hội nghị tán thành và nội dung không trái với quy định của pháp luật, phù hợp với đạo đức xã hội.

+ Nội dung của hội nghị cán bộ, công chức, viên chức, người lao động: (1) Kiểm điểm việc thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước có liên quan đến chức năng, nhiệm vụ của cơ quan, đơn vị. (2) Kiểm điểm việc thực hiện nghị quyết hội nghị cán bộ, công chức, viên chức, người lao động trước đó và những quy định về thực hiện dân chủ tại cơ quan, đơn vị. (3) Đánh giá, tổng kết và kiểm điểm trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan, đơn vị trong việc thực hiện kế hoạch công tác hằng năm. (4) Tổng kết phong trào thi đua, xét khen thưởng và bàn, thống nhất nội dung thi đua năm tiếp theo. (5) Thảo luận và quyết định: việc thu, chi, quản lý, sử dụng các khoản đóng góp của cán bộ, công chức, viên chức, người lao động tại cơ quan, đơn vị ngoài các khoản đã được pháp luật quy định; nội dung nghị quyết hội nghị cán bộ, công chức, viên chức, người lao động; các công việc tự quản khác trong nội bộ cơ quan, đơn vị không trái với quy định của pháp luật, phù hợp với đạo đức xã hội. (6) Thực hiện các nội dung về công khai thông tin; lấy ý kiến của cán bộ, công chức, viên chức, người lao động về những nội dung quy định tại Điều 53 của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở; (7) Thực hiện các công việc khác theo quyết định của hội nghị.

+ Thời gian tổ chức hội nghị: xong trước ngày **28/02** hằng năm.

2.3. Đối với các doanh nghiệp, tổ chức khác có thuê mướn, sử dụng lao động theo hợp đồng lao động thuộc khu vực ngoài Nhà nước

Đối với các doanh nghiệp, tổ chức khác có thuê mướn, sử dụng lao động theo hợp đồng lao động thuộc khu vực ngoài Nhà nước; căn cứ chức năng, nhiệm vụ được

giao, chính quyền các cấp và các cơ quan nhà nước có liên quan triển khai công tác kiểm tra, giám sát các doanh nghiệp chưa có tổ chức Đảng, Công đoàn trong việc thực hiện dân chủ ở cơ sở tại nơi làm việc đảm bảo tuân thủ Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở, Bộ luật Lao động và Nghị định số 145/2020/NĐ-CP về “Quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Bộ luật Lao động về điều kiện lao động và quan hệ lao động”.

2.4. Đối với lực lượng vũ trang

Rà soát, sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện các quy chế, quy định thực hiện dân chủ trên các mặt hoạt động đảm bảo quy định và phù hợp thực tiễn của đơn vị. Tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực hiện kỷ cương, kỷ luật hành chính, đạo đức công vụ, tác phong làm việc, thái độ phục vụ Nhân dân của cán bộ, chiến sĩ trong lực lượng; đấu tranh chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí và đẩy lùi các biểu hiện suy thoái trong nội bộ. Hàng năm tổ chức đánh giá, sơ kết, tổng kết việc thực hiện dân chủ ở cơ sở ở đơn vị mình theo quy định.

3. Đối với MTTQ và các tổ chức chính trị - xã hội

- MTTQ và các tổ chức chính trị - xã hội tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến sâu rộng việc xây dựng và thực hiện dân chủ ở cơ sở đến các tổ chức đoàn, hội, đoàn viên, hội viên và các tầng lớp Nhân dân trong xã. Phối hợp với chính quyền trong triển khai thực hiện dân chủ ở cơ sở trên địa bàn. Thực hiện tốt vai trò giám sát, phản biện xã hội đối với việc thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước có liên quan trực tiếp đến quyền và lợi ích hợp pháp, việc thực hiện dân chủ ở cơ sở của hội viên, đoàn viên và Nhân dân. Tham gia, phối hợp với cơ quan có thẩm quyền kiểm tra, thanh tra, giám sát việc thực hiện dân chủ ở cơ sở.

- Ủy ban MTTQ Việt Nam xã kiện toàn và tổ chức hoạt động hiệu quả Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng, Tổ hoà giải ở cơ sở. Vận động Nhân dân tham gia xây dựng, thực hiện và giám sát việc thực hiện hương ước, quy ước theo Nghị định số 61/2023/NĐ-CP, ngày 16/8/2023 của Chính phủ “Về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư”.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Căn cứ Hướng dẫn này, đề nghị các chi bộ, cơ quan, đơn vị tập trung lãnh đạo, chỉ đạo quán triệt, tuyên truyền, triển khai thực hiện dân chủ ở cơ sở, gắn với thực hiện các nhiệm vụ chính trị của thôn, cơ quan, đơn vị. Rà soát ban hành các văn bản về thực hiện dân chủ ở cơ sở.

2. Trong quá trình triển khai thực hiện, nếu có nội dung chưa phù hợp, những

vấn đề mới phát sinh, các thôn, cơ quan, đơn vị phản ánh về Ban Chỉ đạo thực hiện dân chủ ở cơ sở xã (qua Ban Xây dựng Đảng - cơ quan Thường trực Ban Chỉ đạo xã về thực hiện dân chủ ở cơ sở) để xem xét, điều chỉnh.

Giao Ban Xây dựng Đảng theo dõi việc thực hiện Hướng dẫn này; định kỳ tổng hợp, báo cáo Thường trực Đảng ủy, Ban Chỉ đạo xã về thực hiện dân chủ ở cơ sở theo quy định./.

Nơi nhận:

- BCĐ về thực hiện dân chủ ở cơ sở tỉnh,
- Thường trực Đảng ủy,
- Thành viên BCĐ,
- HĐND, UBND xã,
- Ban Xây dựng Đảng,
- Các chi bộ trực thuộc Đảng ủy,
- Lưu Ban chỉ đạo.

PHÓ BÍ THƯ THƯỜNG TRỰC
kiêm
TRƯỞNG BAN CHỈ ĐẠO

Trịnh Đức Minh